

SOKOLNICTVÍ a PRÁVO

Bc. Marcela Medková

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SOKOLNICTVÍ a PRÁVO

Sokolnictví není upraveno 1 právním předpisem, právní předpisy, které ho upravují lze rozdělit do 3 skupin podle oblasti, kterou upravují

- a) oblast lovu s dravci: zákon o myslivosti (č. 449/2001 Sb.) + prováděcí vyhlášky (zejména o dobách lovu)
- b) oblast nabývání dravců a držení: zákon o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.)+ zákon o obchodování s ohroženými druhy (č. 100/2004 Sb.) + prováděcí vyhlášky
- c) oblast welfare, péče o dravce: zákon na ochranu zvířat proti týrání (č. 246/1992 Sb.), event. Veterinární zákon + prováděcí vyhlášky + vnitřní předpisy: Řád ochrany dravců a sov při veřejném vystoupení, Řád ochrany dravců a sov v péči člověka

Sokolnictví je lovem zvěře, dravci jsou řazeni mezi chráněné živočichy, jejich držení a výcvik je vysoce specializovanou činností, kterou může vykonávat pouze osoby splňující určitou kvalifikaci. Z toho vyplývá, že sokolnictví se dotýká více právních oblastí. Prvou je právo myslivosti, které upravuje zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, druhou je zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a rostlin a poslední oblastí je zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Ke všem těmto zákonům jsou přiřazeny prováděcí vyhlášky nižší právní síly, které dále upřesňují jednotlivé aktivity a jsou vydávány příslušnými ministerstvy.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, který stanovuje druhy zvěře, chov zvěře v zajetí, lov zvěře včetně používání loveckých dravců. Podle § 2 zákona je většina druhů dravců vyskytujících se na území České republiky zvěří. Jsou to jestřáb lesní, káně lesní, káně rousná, krahujec obecný, moták pochop, poštolka obecná, raroh velký, sokol stěhovavý. Držení zvěře v zajetí upravuje § 7 a je podmíněno souhlasem orgánu státní správy myslivosti. Jedná-li se o chov a držení loveckých dravců, souhlasu není třeba. Důležitým ustanovením je § 44 zákona, kterým se definuje lovecký dravec a jeho použití. Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití, nemusí jít o druh zvěře podle § 2. Použití loveckého dravce v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti. Velmi důležité ustanovení § 44 je, že držitel loveckého dravce musí mít složený sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace. § 62 hovoří o podpoře státu pro vybrané činnosti mysliveckého hospodaření, jednou z nich je i sokolnictví.

Zákon o myslivosti

§ 7

Chov zvěře v zajetí

- (1) Chov zvěře v zajetí je možný jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti. K žádosti o udělení souhlasu předkládá žadatel vyjádření veterinárních orgánů⁵⁾ a orgánů na ochranu zvířat proti týrání⁷⁾ k navrhovaným podmínkám chovu. Souhlasu není třeba, jde-li o chov zvěře v zoologické zahradě zřízené obcí nebo krajem nebo jde-li o držení a chov loveckých dravců. Za chov zvěře v zajetí se nepovažuje krotký chov nebo polodivoký chov zvěře prováděný uživatelem honitby pro účely zazvěřování honiteb, péče o zraněnou zvěř prováděná uživatelem honitby po nezbytnou dobu, záchranné chovy a stanice potřebné péče o zraněné živočichy zřizované podle předpisů o ochraně přírody.⁸⁾ Záchranné chovy zvláště chráněných živočichů a péče o zraněné živočichy zvláště nechráněné, pokud jsou zvěří, lze však provádět jen v zařízeních schválených také orgánem státní správy myslivosti. Vypouštění jedinců z těchto zařízení do honitby lze provádět jen po projednání s orgánem státní správy myslivosti a s vědomím držitele a uživatele honitby.

§ 44

Používání loveckých psů a loveckých dravců

(2) Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití; nemusí jít o druh zvěře uvedený v § 2 písm. c). Použití loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti. Držení a chov loveckého dravce jsou možné jen po povolení výjimky ze základních podmínek zvláště chráněných živočichů podle předpisů o ochraně přírody²³⁾ a za podmínek v povolení uvedených. Držitel loveckého dravce musí mít složený sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace.⁶⁾

(3) Vyhláška stanoví bližší pokyny o používání loveckých dravců a o používání loveckých psů, o jejich počtu stanoveném pro jednotlivé druhy honiteb a společné lovy, dále způsob provádění zkoušek psů z výkonu a sokolnických zkoušek, a které myslivecké organizace⁶⁾ a školy, na kterých je prováděna výuka myslivosti, mohou být pověřeny organizací těchto zkoušek.

Možnosti získání dravce

koupě v ČR: výjimka z obchodních činností dle zák. o obchodování s ohroženými druhy (tzv.“žlutý papír“) + alespoň kopie rozhodnutí k této výjimce, vždy kupní smlouva (nebo předávací předávací protokol) NELZE obchodovat s dravci získanými z přírody!

koupě ze zahraničí: výjimka z obchodních činností („žlutý papír“ ze země původu), musí v ní být vyznačen původ dravce – pokud je odchovaný v zajetí, měl by v ČR získat stejný právní status jako dravci odchovaní v zajetí u nás + kupní smlouva (předávací protokol)

Výjimku z obchodních činností nepotřebujeme u koupě káně harrisovy, káně rudochvosté a některých dalších druhů, které nežijí na evropském kontinentu

darování: nezbytná darovací smlouva, lze pouze u těch dravců, které pochází z odchovu v zajetí , potřebné osvědčení o odchovu v zajetí, případně výjimka z obchodních činností. Pokud by se jednalo o starší dravce (před možností získat osvědčení, držena výjimku dle ust. Zák. o ochraně přírody a krajiny), musel by si obdarovaný rovněž vyřídit výjimku dle zák. o ochraně přírody a krajiny

dědění: pokud by měl dravec osvědčení nebo výjimku z obchodních činností nebylo by nutné vyřizovat nic dalšího; pokud by se jednalo o staršího dravce drženého na výjimku dle zák. o ochraně přírody a krajiny, bylo by nutné si vyřídit tuto výjimku – po obdržení notářského zápisu o dědictví

získání z přírody: na základě výjimky dle ust. § 56 nebo odchylného postupu (dle ust. § 5a, 5b) zákona o ochraně přírody a krajiny, pokud je současně druhem zvěře, je potřebné získat kladné rozhodnutí i od orgánu státní správy myslivosti; dravce z přírody, který **není ulovený** (vybráním z hnízda, odchytém), ale je získaný nalezením (poraněný, mládě, ze záchranné stanice...) nelze ani prodat – koupit, ani darovat, ani ho nelze nabýt děděním – vždy ho lze pouze předat do péče jiného, který musí mít výjimku (odchylný postup) dle zák.o ochraně přírody a krajiny

Obecná ochrana, odchylný postup

§ 5a

Ochrana volně žijících ptáků

(1) V zájmu ochrany druhů ptáků, kteří volně žijí na evropském území členských států Evropských společenství (dále jen "ptáci"), je zakázáno

- a) jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoliv způsobem,
- b) úmyslné poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd,
- c) sběr jejich vajec ve volné přírodě a jejich držení, a to i prázdných,
- d) úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice o ptácích, 4c)
- e) držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány.

(2) Prodej, přeprava za účelem prodeje, držení a chov za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoliv snadno rozpoznatelných částí ptáků nebo výrobků z ptáků jsou zakázány.

(3) Kdo takové ptáky, na něž se vztahuje zákaz, drží, chová, dopravuje, vyměňuje nebo nabízí za účelem prodeje nebo výměny, je povinen prokázat na výzvu orgánu ochrany přírody nebo strážce přírody jejich zákonný původ a svou totožnost. Při prokázání původu se postupuje obdobně podle § 54.

§ 5b

Podmínky pro odchylný postup při ochraně ptáků

(1) Orgán ochrany přírody může, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení, rozhodnutím stanovit postup odchylný od postupu uvedeného v § 5a odst. 1 a 2, je-li to potřebné v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, v zájmu bezpečnosti leteckého provozu, při prevenci závažných škod na úrodě, domácích zvířatech, lesích, rybářství a vodním hospodářství nebo za účelem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Odchylný postup může být stanoven také pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení druhu v jeho původní oblasti rozšíření nebo pro chov v lidské péči pro tyto účely.

(2) Orgán ochrany přírody může stanovit odchylný postup podle odstavce 1 pro odchyt, držení nebo jiné využívání ptáků v malém množství za předpokladu, že rozhodnutí o odchylném postupu se vydá jen na základě vyhodnocení stavu místní populace a za stanovení přísně kontrolovaných podmínek.

§ 56

Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

(1) Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství 10), lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

(2) Výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů lze povolit

a) v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť,

b) v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku,

c) v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí,

d) pro účely výzkumu a vzdělávání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin,

e) v případě zvláště chráněných druhů ptáků pro odchyt, držení nebo jiné využívání ptáků v malém množství.

Jak se stát sokolníkem?

- Věk 18 let, platný lovecký lístek, členství v ČMMJ – přípuštění ke zkouškám
- Předchází: požádat o přijetí za uchazeče v některém sokolnickém středisku
- Přidělení garanta, základní výcvik, školení (teorie, praxe)
- Zkušební předměty: právní předpisy, historie, organizace sokolnictví
 - sokolnická zoologie
 - chov a držení sokolnických dravců
 - sokolnické lovectví
- Sok. zkoušky – písemná + ústní část
- Komisionelní zkouška (6-ti členná zkušební komise)